

عکاسی و بحران

نوشته

زنده روح کرمانی *

چکیده

چگونگی عملکرد عکاس در بحران‌های ایجاد شده، زاویه نگاه وی به موضوع، طرز استفاده از ابزارها و وسایل عکاسی و همچنین از تکنیک‌های خاص عکاسی برای خلق تصویری که بیننده را مطلع کند، تحت تأثیر قرار دهد و یا برانگیزاند. این مقاله با بهره‌گیری از ویژگی‌های عکاسی به‌عنوان یک رسانه بخشی از نکات آموزشی در دو حوزه نظری و بصری را بیان کرده است.

کلید واژه: عکاسی بحران، روزنامه‌نگاری بحران، بحران‌های شوک‌زا، بحران‌های خاموش.

مقدمه

ابداع عکاسی تقریباً با تولد و رشد فوق‌العاده مطبوعات تصویری معاصر بود. نخستین مجله فرهنگی که تصویر را بر متن اولویت بخشید مجله *دیلوستریتد لندن نیوز* بود که در سال ۱۸۴۲ تأسیس شد. هر چند که در آغاز روش ابداعی چاپ عکس به‌صورت حکاکی یک تصویر بود، اما در میانه راه و در دهه هشتاد (۱۸۸۰) روش *هالف‌تن انقلابی* را در مجلات تصویری ایجاد نمود. در این زمان عکس به‌عنوان عنصر اصلی مجلات و روزنامه‌ها و به‌طور کلی یک رسانه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار شد و بدین سان راه جدید خود را در مسیر تغییر و تحول در ساختار رسانه مطبوعات پیدا کرد و حتی در بعضی مقاطع زمانی از متن و کلام نیز پیشی گرفت. این رسانه در تاریخ یکصد و اندی ساله خود توانسته است از اقصی نقاط جهان تصویری را برای

مخاطبان خود جمع‌آوری نماید که تلخ‌ترین و شاید حساس‌ترین آنها مربوط به وقایع و بحران‌هایی است که ذاتاً یا از درون بحران‌های اجتماعی پدید آمده و یا زاییده بحران‌های طبیعی یک جامعه بوده است.

زلزله، طوفان، سیل در زمره بحران‌های طبیعی‌اند؛ اما بحران‌های سیاسی شامل جنگ، حرکت‌های تروریستی، کودتا از جمله عواملی هستند که مستقیماً با دخالت دولت‌ها و یا انسان‌ها صورت می‌پذیرد و بحران‌های اجتماعی در بطن هر یک از جوامع وجود دارند و خود را بروز خواهند داد همانند فقر، فحشاء، فساد اخلاقی و اعتیاد. مصائب و مسائل هیچ‌یک از این بحران‌ها هیچ‌گاه مثل دیگری نیست. بحران‌های سیاسی و طبیعی اصولاً دارای یک زمان مشخص‌اند. بحران‌های طبیعی (مانند سیل و زلزله) ممکن است در آغاز تعدادی از انسان‌ها را از بین ببرند، اما مدت آن کوتاه و نتیجه آن در جامعه به شکل یک شوک است. اما در بحران‌های اجتماعی به دلیل روند تولید و تراکم مسایل در مدت زمان طولانی، معمولاً آتش زیر خاکستر محسوب می‌شوند و می‌تواند جامعه را از درون تغییر بنیادین دهد، بدون آنکه جامعه شوکی را در این دوره زمانی احساس کند. حال برخورد یک عکاس با این دو بحران چگونه باید باشد و چگونه باید این دو نوع بحران را به تصویر بکشاند تا بتواند به‌طور حرفه‌ای قبل و بعد از بحران کنشی رسانه‌ای داشته باشد.

چگونگی برخورد یک عکاس با بحران

آنچه تاکنون گفته شد را می‌توان به دو دسته تقسیم نمود:

الف. بحران‌های شوک‌زا

ب. بحران‌های خاموش

یک عکاس خبری باید در هر دو نوع بحران مطالب ذیل را بداند. اینها اصول اولیه عکاسی خبری است که عکاس باید از آن آگاه باشد و بتواند از مجموعه موارد به جهان اطراف خود بنگرد.

اطلاعات

یک عکاس باید از محیط پیرامون خود (محیط زیست) و اتفاقاتی که رخ می‌دهد شامل مسائل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی آگاهی داشته باشد. وی باید نسبت به پدیده‌ها دیدگاه مشخصی داشته باشد، تا بتواند گمانه‌زنی نزدیک به واقع از حادثه داشته باشد. به عبارت دیگر عکاس بر اساس دانسته‌ها و پنداشته‌های خود تخمین بزند که چه حادثه‌ای در حال وقوع است و بر اساس این دانسته‌ها خود را برای ثبت به موقع واقعه آماده کند.

سرعت عمل در تصمیم‌گیری

کشف یا اطلاع از یک رخداد نیاز به تصمیم‌گیری آنی و سرعت عمل در استفاده از دانسته‌ها برای ثبت آن واقعه، از مهم‌ترین عواملی است که یک عکاس باید در یک بحران داشته باشد. خواه این بحران سیل باشد و خواه جنگ، در هر حال سریع‌الانتقال بودن اهمیت دارد. عکاس شخصی است که با افراد معمولی جامعه کمی متفاوت است. بنابراین تیزهوشی و سریع بودن در تصمیم‌گیری و عمل از ویژگی‌های یک عکاس خبری است.

صداقت

هر چند که یک عکاس از نگاه خود به یک واقعه آن را ثبت می‌نماید لیکن صداقت و امانتداری وی در آن واقعه بسیار مهم است. چون تصویر خلق شده وی به‌عنوان سند مهم و معتبری سنجیده می‌شود.

یادآوری کنیم که ما با یک رسانه روبه‌رو هستیم و این رسانه در طول تاریخ به‌عنوان سندی معتبر همواره کنار جامعه قرار داشته و دارد. صداقت و امانت‌داری عکاس از ارکان مهم حضور در بحران یا واقعه است.

اعتماد به نفس

شما منتخب جامعه هستید و شاید شما تنها کسی باشید که در بحران قرار می‌گیرید و این شما هستید که به تنهایی سندی را خلق می‌کنید که در حال و آینده یک جامعه تأثیرگذار خواهد بود. پس به خود مطمئن باشید و از هیچ چیز نهراسید. اگر اطلاعات شما در مورد این موضوع کم است سعی کنید با ارتباط با مردم و یا مسئولین بر اطلاعات خود بیفزایید.

ارتباط

مهم‌ترین عامل پیروزی شما ارتباط با موضوع و انسان‌هایی است که با موضوع درگیرند. افراد باید شما را از خود بدانند نه علیه خود. بنابراین با ارتباط با آنها و حس همدردی و یا شادی و با بودن در کنارشان می‌توانید از دریچه قلب‌شان به جهانی دست نیافتنی برسید که شما را به عمق موضوع و بحران خواهد رساند. این شما هستید که با عملکرد خود می‌توانید راه را بر خود ببندید و یا مسیر خود را کوتاه تر نمایید. اصل برقراری ارتباط را در برخورد با بحران فراموش نکنید.

حس

به حس خود اعتماد کنید. اگر از یک بحران دچار غم و اندوه، تعجب، شگفتی، تأثیر یا ترس شدید آنها را همان‌گونه به تصویر درآورید. آنچه که به شما کمک می‌کند موفق شوید، حس شماست. قلب شما از سنگ نیست آن را آزاد بگذارید و سعی کنید که خود تصمیم بگیرید و شما بر اساس اطلاعات و اندیشه خود و عقل خود تصمیم می‌گیرید تصویر را کادربندی و ثبت کنید. به این حس اعتماد داشته باشید.

شش عامل فوق‌نیازمند تمرین و ممارست بسیار است. با حضور در بحران‌های کوچک می‌توانید آنها را تمرین کنید. این شش مرحله راه شما را برای چگونگی استفاده از ابزارتان راحت‌تر و آسوده‌تر خواهد نمود. آگاه باشید دوربینی که در دست شماست می‌تواند از طریق قلب (حس) و مغز (منطق و اطلاعات) تصویری را خلق کند که تا سال‌های سال ماندگار باشد. شما از ابزاری

استفاده می‌کنید که دیگران مثل آن را دارند اما با یک تفاوت و آن این است که فکر و اندیشه آنها با شما متفاوت است.

رفتار عکاس در بحران‌های “شوک‌زا”

به فراخور هر نوع بحران (شوک‌زا و خاموش) عملکرد شما متفاوت است. لذا در یک بحران شوک‌زا مثل جنگ، زلزله، کودتا، سیل، آتش‌سوزی، تحصن، درگیری خیابانی، کشتارهای دسته جمعی و غیره می‌توانید این‌گونه عمل نمایید:

۱. مراقبت از خود

مهم‌ترین موضوع برای یک عکاس حفظ جان خود است. به دلیل اینکه شما در یک موضع قرار گرفته‌اید شاید به اطراف خود مسلط نباشید، باید از خود مراقبت ویژه کنید تا لطمه نبینید. پس بدانید که اول جان خود را حفظ کنید و بعد بهترین زاویه را برای ثبت آن واقعه انتخاب نمایید.

۲. تسلط بر اعصاب

قطعاً در وقایع ناگوار و شوک‌آور عصبانیت زودگذر همه‌گیر است. اگر شما هم بخواهید به این افراد شوکی وارد کنید درگیر می‌شوید شاید نتوانید در آن بحران و یا واقعه حضور پرثمر داشته باشید، لذا خود را کنترل و سعی کنید از برخی عصبانیت‌های پدیدار شده به آسانی بگذرید و حساسیت نشان ندهید. هرگونه عکس‌العمل‌انی شما ممکن است ضربه جبران‌ناپذیری داشته باشد.

۳. توجه به انسان‌ها

میزان تلفات جانی اهمیت یک واقعه را بیشتر یا کمتر می‌کند. یک زلزله با ریشتر بالا تعداد تلفات انسانی بیشتری خواهد داشت تا تصادف دو اتومبیل. هر چند که هر دو تلفات جانی دارند اما میزان خسارت‌های یک زلزله و یا بروز یک جنگ به اعتباری مهم‌تر می‌نماید، لذا نگاه انسان‌گرایانه به هر کدام از این موضوعات متفاوت است.

۴. بی‌رحم بودن!

تعجب نکنید، شما حس‌تان در جایی باید آن‌قدر قوی باشد که بتوانید یک واقعه انسانی را ثبت نمایید اما همان‌قدر که انسان‌اید همان‌قدر هم عکاس‌اید. همان‌قدر که موضوع برای شما مهم است برای سایر افراد نیز مهم است. دیگران می‌خواهند از آن واقعه تصویری ببینند و حل شدن شما در آن موضوع کمکی به آنها نمی‌کند. شما روی لبه تیز یک تیغ راه می‌روید، هم باید با موضوع همدردی کنید و هم باید از موضوع فاصله بگیرید و آن را ثبت نمایید. مثال می‌زنم: ادی آدامز می‌توانست اسلحه را از دست ژنرال لیون بگیرد اما این کار را نکرد! و یا نمی‌توانست بکند، بلکه آن تصویر کشتن ویت‌کنگی را ثبت نمود که توانست جامعه آمریکا را به راهپیمایی

علیه سیاست‌های غلط دولت در جنگ ویتنام بکشد. کدام صحیح بود، دل‌رحم بودن و یا بی‌رحم بودن ادی آدامز (تصویر ۱).



تصویر ۱

۵. انتخاب زاویه

استفاده از زاویه دید مناسب نشانه میزان اطلاعات شما از موضوع، حس درست شما از آن، ارتباط شما با آن موضوع و تیزبینی شما را در یک واقعه نشان می‌دهد. پس بدانید که با کادربندی صحیح از یک موضوع می‌توانید یک عکس را جایگزین هزاران جمله در خصوص آن موضوع کنید و آن عکس در برخورد اول با یک مخاطب توانسته حس موضوع را در او به وجود بیاورد.

۶. پنهان بودن

در این گونه مواقع هیچ‌گاه شما نباید به‌عنوان یک مزاحم و یا یک فرد اضافه در صحنه به نظر برسید. هر چقدر شما بتوانید خود را در یک موضوع کمتر به نمایش بگذارید موفق‌ترید. چه از نظر آسیب‌دیدگان و چه از نظر نیروهای امداد و یا مأموران حفاظتی. اصولاً عکاس در این گونه موارد مثل یک روح عمل می‌نماید، لحظه‌ای نمایان و لحظه‌ای پنهان. دقت کنید که نباید مزاحمتی ایجاد کنید، و گرنه به‌عنوان یک مزاحم! از صحنه حذف خواهید شد.

۷. حوصله کردن

در چنین مواقعی صبر و حوصله کنید. چون همه‌چیز بر وفق مراد شما نخواهد بود. با صبر و شکیبایی می‌توانید موضوع را در اختیار خود بگیرید. واقعه باید مثل موم در دست شما شکل بگیرد و تبدیل به یک تندیس شود. سعی کنید در برخورد با حادثه صبر و شکیبایی پیشه کنید. شما نیازمند زمان هستید. درک و نگهداشت زمان به تجربه و خلاقیت‌تان باز می‌گردد.

۸. سبک بار

بدانید که در این گونه مواقع باید ساعت‌ها پیاده‌روی کنید و یا در یک مکان مستقر باشید. پس حتماً وسایلی را با خود ببرید که الزامی است در غیر این صورت با گذشت زمان خستگی بر شما چیره می‌شود و قادر به تمرکز بر روی موضوع نخواهید بود. استفاده از کیف مناسب، در برخی موارد یک کوله‌پشتی سبک از الزامی‌ترین مواردی است که باید مد نظر داشته باشید. به خاطر بسپارید که در برخی موارد لازم است به سرعت از محل دور شوید. یک بار اضافه و سنگین این امر را مشکل خواهد کرد.

رفتار عکاس در بحران‌های “خاموش”

چنان‌که گفته شد برخی از بحران‌ها به شکل خاموش در جامعه در حال شکل‌گیری و تأثیرگذاری‌اند و شاید در مقطع پیشرفته و حاد بتواند به‌عنوان یک بحران شوک‌زا باشد. اغلب این بحران‌ها در جوامعی شکل می‌گیرند که دچار مسائل اقتصادی و سیاسی‌اند مثلاً بحران بیکاری و قحطی دهه ۱۹۳۰ آمریکا که نشئت‌گرفته از بحران‌های سالیان گذشته بود. یا بحران خشکسالی در کشورهای اتیوپی و قحطی که سالیان سال مردم آن سرزمین درگیر آن هستند. بحران بیماری ایدز و یا ام‌اس که امروزه گریبانگیر جوامع بشری شده است. اعتیاد، قتل، تکدی‌گری، قحطی، اعتصابات و غیره از مسائلی هستند که ریشه در یک اجتماع و یا یک دولت دارد که پس از گذشت زمان به شکل حاد بروز و ظهور می‌کند. این نوع بحران‌ها با بحران شوک‌زا کاملاً متفاوت است و در واقع عکاس به دنبال کشف آن است نه ثبت آن.

۱. کشف کنید

میزان اطلاعات شما از موضوع می‌تواند زمینه‌ساز خبری باشد که شما کشف کرده‌اید. در واقع در این گونه بحران‌ها شما زنگ خطر جامعه هستید و نه تصمیم‌گیر آن. شما صرفاً آن را به جامعه ارائه می‌کنید و راه حل آن را از جامعه می‌خواهید و بس. جامعه و دولتمردان می‌باید به دنبال حل آن باشند. شما کاشف این بحران هستید و وظیفه‌ای جز این ندارید.

۲. قانون نگذارید

افراد درگیر در ماجرا از شما نمی‌خواهند قانونگذار باشید. شما دردی از آنها نمی‌توانید درمان کنید فقط می‌توانید به بهترین نحو آن را به تصویر بکشید و به جامعه نشان بدهید و از جامعه (مردم و دولت) بخواهید آن را حل کنند. هرگاه افراد درگیر با موضوع، شما را در مرحله تصمیم‌گیری ببینند مانع کار شما می‌شوند. با موضوع درگیر شوید ولی حل معضل را از دولتمردان بخواهید.

۳. سوءاستفاده نکنید

این افراد از غریبه‌های سودجو پرهیز می‌کنند، پس از آنها سوءاستفاده نکنید. اگر درگیر این موضوع شدید برای حل آن اقدام کنید و نه برای جلب سرمایه به سوی خود. آنها به شما اطمینان کرده و در راه به سوی شما بازگذاشته‌اند. شما همانند یک سارق با آنها رفتار نکنید بلکه مثل یک انسان با آنها همدرد شوید.

آموزش بصری

الف. بحران‌های شوک‌زا

زاویه دید عکاس در هر دو عکس نشانگر نوعی خشونت نسبت به هم‌نوع است. در تصویر ۲ افرادی که در اطراف تصویر هستند نشانگر صدمات وارده به فرد مجروح است. زاویه مناسب و حرکت متفاوت چهره‌ها از خطوط مورب توانسته به دیدن عکس کمک کند.

تصویر ۲ جنگ ایران و عراق (از محمدرضا خوش اقبال)



عکس ۳ خشونت بمباران شیمیایی و حرکت سریعی که در تصویر به واسطهٔ تکان خوردن دوربین ایجاد شده نوعی پویایی و سرعت عمل در این خسارت انسانی است که حتی یک لحظه نیز برای زنده ماندن آن مجروح مهم است. استفاده از سرعت پایین و حرکت با موضوع توانسته نقطه تأکید و همچنین حس حرکت و سرعت را در تصویر ایجاد نماید. زاویه دید مناسب از بالا، خطوط سفید کفن‌شدگان، افرادی که سر به زیر ایستاده‌اند و صورت هیچ‌کدام آشکار نیست، بین کشته‌شدگان کفن خردسالان دیده می‌شود. این زاویه دید مناسب توانسته هر آنچه را که می‌خواهیم در مورد جنگ بگوییم در کادر باشد. نورخوانی مناسب، زاویه دید خوب، استفاده از لنز مناسب، کادربندی مستحکم و مرکز قرار دادن کودکان کشته‌شده، بی‌رنگی زندگان و پررنگ بودن کشته‌شدگان از خصوصیات این عکس است.



تصویر ۴ کشته‌شدگان جنگ لبنان (از آلفرد یعقوب‌زاده)

خشونت و درگیری نیروی انتظامی با معترضین جلوی سفارت، حملهٔ انسان‌ها و باتوم‌ها و همچنین زاویهٔ دید و سرعت عمل عکاس در ثبت این واقعه از خصوصیات این تصویر است. داخل جمعیت بودن (زاویهٔ مناسب) لحظهٔ عکسبرداری دقت در وضوح تصویر از خصوصیات این عکس است.



تصویر ۵ درگیری جلوی سفارت انگلیس (از محسن شانديز)

سقوط هواپيماي مسافبري در نزديكي فرودگاه مهرآباد، شكل قرار گرفتن هواپيما، زمان، مكان و آرم هواپيما و نيروهاي اطراف آن، همه و همه اطلاعات كاملي است كه در مورد سقوط هواپيما مي تواند باشد. زاويه مناسب به همراه نورخواني و كادربندي آن از محسنات اين تصوير است. استفاده از لنز تله، حساسيت بالاي دوربين توانسته تصويري هولناك از يك واقعه اسفانگيز را به نمايش گذارد.



تصویر ۶ سقوط هواپیما (از مرتضی نیکوبدل مطلق)

در این تصاویر ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ که از زلزله پاکستان انتخاب شده حجم فضایی را نشان می‌دهد که آسیب انسانی دیده است. شهری که نابود شده انسان‌هایی که در سرمای زمستان و زیر باران در چادرهای بی‌سرپناه به سر می‌برند، به وضوح مشاهده می‌شود. در تصویر ۷ افرادی نشسته پشت به دوربین انگار که به گذشته خود می‌نگرند و آنچه که در حال دارند را سیر می‌کنند.



تصویر ۷ زلزله پاکستان (از مریم بخشی)

در تصویر ۸ بر روی خرابه‌ها مأمّن موقتی زندگی آنها را این‌گونه به نمایش گذاشته. جایی که فقط در زیر آن می‌توانند بر روی خرابه‌های خود بمانند.



تصویر ۸ زلزله پاکستان (از مریم بخشی)

در تصویر ۹ تجمع ماشین و ساختمان خراب‌شده است و کسانی که روی پل سرگردان‌اند که نشانه اوج خسارت‌های انسانی و مالی فراوان یک بحران طبیعی است.



تصویر ۹ زلزله پاکستان (از مریم بخشی)

تصویر ۱۰ زندگی زیر پلاستیک که برای فرار از سرما و باران سرپناه یک زندگی موقت است.



تصویر ۱۰ زلزله پاکستان (از مریم بخشی)

در همه این تصاویر استفاده مناسب از لنز تله در عکس ۱۰ و ۹ و واید در عکس های ۷ و ۸، مکان قرار گرفتن افراد در مرکز کادر در عکس ۷ و ۸ و خطوط پیچیده عکس ۱۰ و انسان زیر پلاستیک و خطوط مورب عکس ۱۰ و زاویه دید مناسب این عکس توانسته این موضوع را کاملاً به بیننده القا کند.

حس گریه کردن پیرمرد پاکستانی همان قدر دلخراش است که عکس شماره ۸، گاهی عکاس برای نشان دادن عمق یک فاجعه به موضوع آن قدر نزدیک می شود که فقط حس آن موضوع را باید دید و باید از آن گریه فهمید که چه بر سر آنان آمده است. استفاده از لنز تله و بسته ترین حالت یک صورت، زمان مناسب عکس برداری (دست در جلوی صورت)، نور مناسب که از سمت چپ بر روی گونه پیرمرد آمده و قطرات اشک وی را نشان می دهد از موفقیت های عکاس است.



تصویر ۱۱ زلزله پاکستان (از مریم بخشی)

عکسی تکان‌دهنده از بیرون کشیدن یک آسیب‌دیده از زلزله در زیر آوار. اصولاً در این گونه وقایع این تصاویر بسیارند و نه تنها دلخراش که نشان از بی‌سرنوشتی انسان‌ها در این گونه وقایع است. زاویه دید مناسب حرکت قطری آسیب‌دیده و برش امدادگران در گوشه کادر به تصویر قدرت بخشیده، هر چند که خود موضوع نیز بسیار قوی و تکان‌دهنده است. استفاده از لنز تله و در مرکز قرار دادن سوژه از نقاط قوت این عکس است.

تصویر ۱۲ زلزله زرنند کرمان (از مریم بخشی)



برخلاف عکس قبل این عکس در یک فضای تأثیرانگیز مه‌آلود است که خود به تنهایی انسان را دچار غم خواهد نمود و دیگر عوامل تصویری چون مه، در خانه بدون دیوار، تیر برق محو شده در مه، زن‌های هراسان و گریان برای حمل جسد به همان اندازه غم‌انگیز است که خود واقعه. زاویه دید، کادربندی مناسب، انتخاب تصویر در لحظه‌ای که در کنار هم قرار گرفته‌اند و بی‌رنگی افراد به همراه رنگ متفاوت زن گریان در تصویر می‌تواند به بیننده حس غم را القا کند.



تصویر ۱۳ زلزله زرنند کرمان (از مریم بخشی)

نگاه کاملاً هنرمندانه و زیرکانه عکاس به یک جسد از زیر آوار بیرون آمده، دست یک فوت شده به همراه رو اندازی که تصویر لیلی و مجنون دارد. تضاد مرگ و زندگی. زاویه دید مناسب و کادربندی و توجه به خطوط و همچنین نقوش توانسته عکس خاصی از یک زلزله را نشان دهد که بسیار نادر است. محل قرار گرفتن دست، تصاویر منقوش روی پارچه در گوشه کادر به تضاد درونی این عکس جلوه‌ای خاص داده است. این‌گونه تصاویر در این گونه بحران‌ها کم‌نظیراند.



تصویر ۱۴ زلزله زرنند کرمان (از راهب هماوندی)

نگاه کاملاً مستقیم و بی‌واسطه به موضوع کودکانی که روز قبل در همین کلاس درس می‌خواندند و ناگاه در یک لحظه هم کلاسی‌هایشان در آتش سوختند. گریه افراد و به‌ویژه دو کودک، نشانگر عمق فاجعه‌ای است که رخ داده. زاویه دید مناسب به همراه استفاده از لنز واید و برخورد مستقیم عکاس با موضوع از خصوصیات این عکس است.



تصویر ۱۵ آتش‌سوزی مدرسه‌ای در روستای ساقلان آذربایجان (از حسین هاشمی)

تصویری است از کودکان افغانستان به دنبال لقمه‌ای نان. استفاده از لنز تله، از بالا دیدن موضوع و نورخوانی مناسب نقاط روشن تصویر توانسته تأکیدی بر نیازهای آنان داشته باشد.



تصویر ۱۶ قحطی‌زدگان افغانی (از مهدی منعم)

ب. بحران های خاموش

اعدام در ملاء عام با جرثقیل. تصویری ضد نور که نشان از ترس و وهم از عمل آنان را نشان می‌دهد. این تصویر همانند روپوش‌هایی هستند که این افراد را بر دار آویزان کرده‌اند. صحنه ترسناک از اوج جنایت آنان خبر می‌دهد. زاویه مناسب، استفاده از لنز تله، نورخوانی آسمان که توانسته تصویری ضد نور از این افراد ایجاد نماید. نور تصویر جذاب و گویا است و بر خطوط عمود اعدامی‌ها تأکید می‌کند.



تصویر ۱۷ اعدام قاتلین (از مجید سعیدی)

استفاده ابزاری از کودکان برای منافع شخصی در تکدی‌گری. بی‌گناهی نقد بیچ‌ای که معصومانه در گوشه کادر قرار گرفته است و حرکت مورب پل نسبت سر آنها به راستای آرشه نوازنده و بزرگ‌تر بودن وسیله موسیقی از خود نوازنده از جذابیت این تصویر در این عکس است. استفاده از لنز واید، زاویه پایین، گوشه کادر قرار دادن دخترک، وضوح دقیق روی چهره وی از شاخصه‌های این عکس است.



تصویر ۱۸ تکدی‌گری (از حجت‌الله سپهوند)

سایه‌های کشیده طلع آفتاب، حرکت قطری این سایه‌ها به سمت موضوع از گیرایی این تصویر است. استفاده از لنز واید، اهمیت دادن به سایه‌ها، نورخوانی مناسب، عکسبرداری در لحظه مناسب و جایگزینی خوب عکاس از محسنات این عکس است.



تصویر ۱۹ مبارزه با اشرار و قاچاقچیان (از یدالله عبدی)

عکاس به جزئیات تصویر نزدیک می‌شود تا بتواند مفهوم تصویری خود را بهتر برساند. زاویه پایین، قرار دادن تصویر خالکوبی روی پا در گوشه سمت چپ کادر و تأکید وضوح تصویری آن، در بین زمینه قرار دادن معتاد دیگر و اصولاً کادربندی مناسب که هر دو موضوع را به سرعت به بیننده نشان می‌دهد از خصوصیت این عکس است.



تصویر ۲۰ اعتیاد (از راهب هماوندی)

استفاده عکاس از لنز تله و وضوح بر روی صورت یک معتاد، سرنگی که در دهان اوست و برش صورت به شکل کاملاً صحیح از خصوصیات این تصویر است.



تصویر ۲۱ اعتیاد (از حجت‌الله سپهوند)

نشانه‌های خالکوبی، پشت به تصویر بودن، حالت دست‌های سوژه و تأکید بر روی سوژه به دلیل در مرکز قرار گرفتن آن در کادر از خصوصیات این عکس است و عکاس توانسته بدون نمایش صورت به اصل موضوع تأکید داشته باشد.



تصویر ۲۲ اعتیاد (از حجت‌الله سپهوند)

برش عالی صورت موضوع در جلوی زمینه کادر، استفاده از لنز واید، اتفاقات محوی که در پس‌زمینه می‌افتد نشان از آگاهی عکاس در استفاده از لنز مناسب، کادربندی خوب و شناخت موضوع می‌دهد.



تصویر ۲۳ اعتیاد (از حجت‌الله سپهوند)

نتیجه‌گیری

عکاسی یک تفکر و اندیشه است. رسانه‌ای که می‌تواند طرز تفکر و اندیشه و نگرش شما به جهان و زندگی را نشان دهد. امروزه عکاسی نه تنها در مطبوعات بلکه در سایر رسانه‌های تصویری به‌عنوان یک سند معتبر در نظر گرفته می‌شود و از آن استفاده می‌گردد. گاهی از روی عکس‌های تهیه شده در جنگ‌ها و یا اتفاقات سیاسی مانند: جنگ ویتنام، تظاهرات دانشجویان در چین (میدان تیان‌آن‌من)، جنگ بوسنی و هرزگوین و غیره فیلم‌های سینمایی ساخته می‌شود. این توانایی ثبت و انتقال رویدادها به واقع قدرت رسانه‌ای حرفه عکاسی را می‌رساند. قدرتی که می‌تواند این‌گونه جهان را به تسخیر خود در آورد.

بله، با انتخاب این حرفه، شما قدم در دنیایی پر خطر گذارده‌اید. خود را با سپر علم، سرعت، تیزی، صبر و استقامت مجهز کنید و البته بسیار امیدوار، که شما هم می‌توانید.